

HEDELMÄ

Olipa sillä tarkoitettu varsinaisessa merkityksessä hedelmällisyyttä (esim. kohdun hedelmä: Luuk. 1:42) tai kuvaanollisessa merkityksessä saavutettua tulosta (esim. tekojen hedelmä: Jer. 17:10), sana hedelmä tarkoittaa sitä, minkä elävä olento — täsmällisemmin luotu olento — tuottaa; sillä vaikka Jumala istuttaa ja kylvää ihmisen tavoin, ei sanota, että hän kantaa hedelmää: hän korjaa hedelmät, joiden tulee tuoda ilmi hänen kunniansa.

I. Velvollisuus kantaa hedelmää.

Luomisteko, joka on asettanut jokaiseen olentoon elämän siemenen, on riemullinen siunaus. Maan tulee tuottaa hedelmäpuita, jotka tekevät hedelmää lajinsa mukaan (1. Moos. 1:11 f.); eläimet ja ihminen saavat käskyn: ”Olkaa hedelmälliset ja lisääntykää!” (1. Moos. 1:22, 28). Maahan kylvetty elämä on ylenpalttista hedelmällisyyttä. Yksi elämän merkeistä on, että istuttaja korjaa hedelmät (Jes. 37:30; 1. Kor. 9:7; 2. Tim. 2:6). Jumala siis vaatii hedelmiä viinitarhastaan: kaikki toimettomuus on tuomittavaa (Juud. 12), hedelmättömät oksat heitetään tuleen, ja ne palavat (Joh. 15:6; vrt. Matt. 3:10); viinitarha uskotaan toisille viinitarihureille (Matt. 21:41 ff.). Hedelmättömällä viikunapuulla ei enää ole oikeutta vallata maata (Luuk. 13:6–9). Lopuksi, vanhan itämaisen, kaupallisia asioita koskevan käytännön mukaan omistajalla on oikeus rangaista sitä, joka ei ole pitänyt sopimusta: ”Tuottakaa voittoa (minun talentillani) siihen asti, kunnes palaan” (Luuk. 19:13).

II. Ihmisen yhteistyö Jumalan kanssa.

1. Jumala, elämän herra. Mutta Jumala ei vaadi luoduiltaan hedelmiä antamatta niille keinoja niiden tuottamiseen. Osallistuessaan työllään hedelmien tuottamiseen ihmisen tulee tunnustaa, että se on ennen kaikkea Jumalan työtä. Adam sai tehtäväkseen viljellä ja korjata hedelmiä Eedenin puutarhan puista, jonne Jumala oli hänet asettanut. Mutta häntä kielletään koskemasta elämän puun hedelmään (1. Moos. 3:22), ikään kuin hänelle olisi tällä muun muassa osoitettu, että vain Jumala on elämän lähde. Efraimin (jonka nimi merkitsee ”hedelmää tuottavaa”; Joosef: 1. Moos. 41:52) tulee historiansa kuluessa ymmärtää, että jos se kantaa hedelmää, se tapahtuu Jahven, vihannan syypressin, todellisen elämän puun, ansiosta (Hoos. 14:9). Israelin tulee siis tuoda hedelmiensä ensihedelmät kiitollisuuden merkiksi (5. Moos. 26:2); ennen kaikkea sen tulee turvautua Viisauteen, jonka kukat ennakoivat ihmeellisiä hedelmiä (Sir. 24:17).

2. Elämää antava vesi. Samassa Eedenin puutarhassa kasvillisuuden syntyminen edellytti myös sitä, että Jumala oli antanut sataa ja muovannut ihmisen viljelemään maata (1. Moos. 2:5). Raamatullisen symboliikan mukaan maa voi ihmisen vaikutuksesta tuottaa hedelmänsä vain, jos vesi saa siemenen itämään. Ilman vettä maa jää hedelmättömäksi: se on erämaa, kuten Sodomassa, missä pensaat tuottavat hedelmiä, jotka eivät kypsy (Viis. 10:7). Ilman Jahvea, ainoaa uskollista Kalliota, ihminen ei voi kantaa hedelmää, ”sen juuret ovat myrkylliset” (5. Moos. 32:32); siksi hänen tulee rukoilla Elia tavoin, että sateen ansiosta ”maa tuottaisi hedelmänsä” (Jaak. 5:17 f.). Silloin maa ottaa vastaan Jumalan siunauksen ja tuottaa hyödyllisiä kasveja (Hepr. 6:7 f.), ja vanhurskas, kuin ”veden äärelle istutettu puu” (Jer. 17:8; Ps. 1:3), ”kantaa vielä hedelmää vanhuudessaan” (Ps. 92:14 f.).

3. Ihmisen tehtävä. Jos vesi riippuu ennen kaikkea Jumalasta, maan valinta ja hoitaminen on uskottu ihmiselle. Orjantappuroihin kylvetty siemen ei kypsy (Luuk. 8:14); ja se kantaa enemmän tai vähemmän hedelmää sen mukaan, millaiseen maahan se on pudonnut (Matt. 13:8). Mutta joka tapauksessa kasvu ei riipu ensi sijassa ihmisen ponnisteluista: maa tuottaa hedelmänsä ”itsestään” (kreik. automate) (Mark. 4:26–29). Viisautta on epäilemättä täytynyt viljellä vaivalla, mutta sen erinomaisiin hedelmiin voi luottaa (Sir. 6:19). Tässä on yhtä aikaa opetus työstä aherruksessa ja kärsivällisyydestä hedelmää odottaessa.

III. Hyvät ja huonot hedelmät.

Koska Adam ei tahtonut ottaa Jumalalta yksin hänelle määrättyä elämän hedelmää, hän joutuu viljelemään kirottua maata, joka kasvattaa puutarhan puiden sijasta — puiden, jotka olivat ”miellyttäviä katsella ja hyviä syödä” (1. Moos. 2:9) — orjantappuroita ja ohdakkeita (1. Moos. 3:18). Maistettuaan puun hedelmää, puun, joka antaa tiedon hyvästä ja pahasta, Adam väittää voivansa itse päättää, mikä on hyvää ja mikä pahaa; hänen tekonsa muuttuvat monitulkintaisiksi hänen omissakin silmissään. Mutta Jumala, joka tutkii munuaiset ja sydämet, tuomitsee viinitarhansa Israelin sen kantamien hedelmien perusteella: hän odottaa rypäleitä, mutta löytää vain raakoja viinirypäleitä (Jes. 5:1–7). Hedelmä ilmaisee hedelmätarhan laadun, samoin sana paljastaa sydämen ajatukset (Sir. 27:6). Johannes Kastaja tuomitsee niiden harhan, jotka kerskaavat olevansa Abrahamin poikia mutta eivät kanna hyviä hedelmiä (Matt. 3:8 ff.). Jeesus julistaa: ”Hedelmästä puu tunnetaan” ja paljastaa farisealaisen kuoren alla piilevän pahan mahlan (Matt. 12:33 ff.); hän opettaa opetuslapsiaan erottamaan väärät profeetat: ”Hedelmistään te tunnistatte heidät. Poimitaanko orjantappuroista viinirypäleitä tai ohdakkeista viikunoita?” (Matt. 7:16). Yleisemmin ihmisen sydämessä vallitsee monitulkintaisuus: hän voi ”kantaa hedelmää kuolemalle”, vaikka hänen tulee ”kantaa hedelmää elämälle” (Room. 7:4 f.).

IV. Kristuksen mahla ja Hengen hedelmä.

Mutta Kristus poisti tämän monitulkintaisuuden. Hän alistui hedelmöitymisen laille, jonka hän julisti koko maailman edessä: ”Jos maahan kylvetty vehnänjyvä ei kuole, se jää yksin; mutta jos se kuolee, se kantaa paljon hedelmää” (Joh. 12:24); hän otti vastaan uhrihetken, ja Isä kirkasti hänet. Luonnonlaista tuli Kristuksen välityksellä kristillisen elämän laki. ”Minä olen todellinen viiniköynnös, ja minun Isäni on viinitarhuri. Jokaisen minussa olevan oksan, joka ei kanna hedelmää, hän karsii pois” (Joh. 15:1 f.), sillä hedelmän kantamiseksi on ”pysyttävä” viiniköynnöksessä (Joh. 15:4), toisin sanoen oltava uskollinen Kristukselle. Yhteyden Jeesukseen tulee olla hedelmällistä ja anteliasta: ”Jokaisen hedelmää kantavan oksan Isä puhdistaa, jotta se kantaisi enemmän hedelmää” (Joh. 15:2): tällainen on Jumalan tapa, ylenpalttisuus, joka edellyttää opetuslapsen jatkuvaa puhdistumista ja kärsivällisyyttä (Luuk. 8:15). Silloin kypsyy täyteen mittaansa ”vanhurskauden hedelmä, jota kannamme Jeesuksen Kristuksen kautta Jumalan kunniaksi ja ylistykseksi” (Fil. 1:11; vrt. Joh. 15:8).

Näin eskatologinen profetia käy toteen. Israelin viinitarha, kerran kukoistava (Hes. 17:8), sitten kuivunut (Hes. 19:10–14; vrt. Hoos. 10:1; Jer. 2:21), kantaa jälleen hedelmää, ja maa tuottaa satoa (Sak. 8:12); Viisaudesta voi juopua (Sir. 1:16), ja voi jopa tulla elämän lähteeksi: ”Vanhurskauden hedelmästä kasvaa elämän puu” (Sananl. 11:30). UT auttaa täsmentämään, mitä Kristuksen mahlan kantama Hengen hedelmä tarkalleen on: se ei ole moninainen vaan moninkertaistuu; se on rakkaus, joka puhkeaa kaikenlaisiksi hyveiksi (Gal. 5:22 f.). Eikä rakkaus ole vain Morsiamen ”suulle makea hedelmä” (Laul. 2:3); myös Rakastettu itse voi astua puutarhaansa ja maistaa sen herkullisia hedelmiä (Laul. 4:16). Lopun aikoina profeetta oli nähnyt ennalta, että vuodenaikojen säännöllisyys (1. Moos. 8:22; Ap. t. 14:17) uudistuisi: joka kuukausi temppelin puolelta virtaavan puron rannalla olevat puut kantaisivat hedelmää (Hes. 47:12); yhdistäessään tämän näyn paratiisin näkyyn Ilmestyskirja näkee enää vain yhden elämän puun, sen, joksi ristin puu on tullut ja joka kykenee parantamaan pakanatkin (Ilm. 22:2).

CS & XLD

Katso myös: → Puu — croissance — fecondite — Sadonkorjuu — Teot — premices I — semer — sterilité — travail III, IV 2 — vendange — vertus-vices 2 — vigne